

Week 10 - Antitrust

- ธุรกิจไทยมีลักษณะที่เก็บค่าเช่าจากสังคมอย่างไร สมการคอร์รัปชันคืออะไร เกี่ยวอะไรกับค่าเช่าทางเศรษฐกิจ

ลักษณะ: สัมปทานหรือผูกขาด, ควบคุมทรัพยากรที่มีจำกัด, ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ, เก็บผลประโยชน์จากการสนับสนุนของรัฐ

สมการ: Corruption = Monopoly + Discretion - Accountability

เกี่ยวกับ: ค่าเช่าทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ทำให้การคอร์รัปชันมีความน่าดึงดูด(ส่งเสริมกัน)

- ข้อเสนอของ Stiglitz ห้าข้อคืออะไรบ้าง

- เราควรพยายามสร้างโอกาสที่เท่าเทียม การเติบโต และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม
- เราต้องมีสนามแข่งขันที่เป็นธรรม มองเห็นและแบกรับต้นทุนภายนอก
- การเมืองและโครงสร้างเชิงสถาบันส่งผลต่อรายได้ ความมั่งคั่ง และความเหลื่อมล้ำ
- มหาเศรษฐี ("1%") ใช้อิทธิพลทางการเมือง แสวงหาและรักษาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ ข้ำเติมความเหลื่อมล้ำ
- ความเหลื่อมล้ำระดับสูงมากๆ ส่งผลเสียต่อการเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และบั่นทอนประชาธิปไตย

- การกระจุกตัวของธุรกิจไทยเป็นอย่างไร ลองสรุป การกระจุกของธุรกิจไทย มีผลผลิตภาพ อัตราการลงทุน การส่งออก innovation อย่างไร

-ในปี 2016 บริษัทที่ใหญ่ที่สุด 5% มีส่วนแบ่งรายได้ 90% ของรายได้ภาคธุรกิจทั้งหมด

-บริษัทใหญ่เกินครึ่งเป็นกลุ่มทุน

-อุตสาหกรรมที่กลุ่มทุนมีผลต่อการกระจุกตัวมากที่สุด เช่น สุรา, เบียร์, gas, cement

-อัตราการเติบโตของผลผลิตภาพต่ำ

-อัตราการลงทุนต่ำ

-มีการส่งออกน้อย ทั้งแนวโน้มที่จะอยู่รอดในต่างประเทศ, จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ส่งออก, จำนวนประเทศปลายทาง

-แนวโน้มที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ต่ำ

- พรบ. การแข่งขันทางการค้า ออกมาเมื่อไหร่ มีลักษณะอย่างไร แก้ไขครั้งล่าสุดปีไหน

ออกมาเมื่อ: 2542

แก้ไขครั้งล่าสุด: 2560

มีลักษณะคือ จำกัดอำนาจของผู้มีอำนาจเหนือตลาดว่า ห้ามกำหนดราคาซื้อขายให้เป็นไม่เป็นธรรม, ห้ามกำหนดเงื่อนไขกับคู่ค้าที่ไม่เป็นธรรม, ห้ามลดการผลิต/นำเข้า/ทำลายสินค้าให้มีต่ำกว่าความต้องการของตลาด โดยไม่มีเหตุผลสมควร, ห้ามแทรกแซงธุรกิจอื่น แต่ก็มีข้อจำกัดอยู่บ้างเช่นไม่ได้มีการควบคุมบริษัทจากต่างประเทศ หรือไม่ได้บังคับ ราชการส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ หรือ กลุ่มเกษตร ฯลฯ

- กขค. คืออะไร มีอำนาจอะไร มีการทำงานอย่างไร

คือ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.)

มีอำนาจทำ competition advocacy หรือ การสนับสนุนการแข่งขันทางการค้า เพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแข่งขัน โดยไม่ใช่มาตรการที่มุ่งบังคับ

มีการทำงานคือ เสนอความเห็น และ เสนอแนะ ต่อรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายของรัฐด้าน การแข่งขันทางการค้า ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ

- Regulatory Capture คืออะไร มีประเภทไหนบ้าง

คือ การยึดกุมกลไกกำกับดูแล

มี 2 ประเภท

1. Materialist Capture / Financial Capture: หน่วยงานกำกับดูแลถูกยึดกุมเพราะเห็นแก่ประโยชน์ทางการเงิน
2. Non-materialist Capture / Cultural Capture / Cognitive Capture: หน่วยงานกำกับดูแลคิดเหมือนนักธุรกิจได้กำกับ

กรณาทวิปรายและสรุป ธุรกิจไทยมีลักษณะและการกระจุกตัวอย่างไร สิ่งนี้ส่งผลอะไรต่อระบบเศรษฐกิจ การควบคุมการแข่งขันทางการค้ามีจุดประสงค์ในการแก้ไขข้อเสียอย่างไร ลองตอบจากข้อเสนอของ Stiglitz พรบ.การแข่งขันทางการค้าและ กขค. มีอำนาจและการทำงานอย่างไร เหตุใดจึงไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ (ตอบด้วยแนวคิด regulatory capture) กรุณายกตัวอย่างในกรณีของธุรกิจไทยที่นิสิตเห็นและสนใจ

ลักษณะและการกระจุกตัวของธุรกิจไทย เป็นแบบถูกครอบงำ/ผูกขาดโดยกลุ่มทุน/บริษัทขนาดใหญ่

ส่งผลให้มีการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจน้อยลง, ผู้บริโภคเสียเปรียบ, กระทบต่อ innovation และการแข่งขันของรายเล็ก

การควบคุมการแข่งขันทางการค้ามีจุดประสงค์ในการแก้ไขข้อเสียเพื่อ สร้างโอกาสที่เท่าเทียม, กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม, มีสนามแข่งขันที่เป็นธรรม, และลดความเหลื่อมล้ำ

พรบ.การแข่งขันทางการค้าและ กขค. มีอำนาจทำ competition advocacy โดยทำการเสนอความเห็น และ เสนอแนะ ต่อรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล การแข่งขันทางการค้า ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ

ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเพราะ regulator ถูกธุรกิจที่ควรจะถูกควบคุมเข้ามาแทรกแซงและมีอิทธิพล ทำให้ไม่สามารถควบคุมการแข่งขันได้อย่างเต็มที่ เช่น การวิ่งเต้น, ดิดสินบน, คอร์รัปชัน

กรณีธนาคาร + เทคโนโลยี ที่รัฐให้สิทธิแก่ธนาคารของรัฐเพียงเจ้าเดียว ไม่ให้เอกชนในการดำเนินนโยบายของรัฐ ส่งผลต่อให้เป็นช่องทางในการขายสินค้าผูกขาดของรัฐอื่นๆเช่นสลากกินแบ่ง และการจำกัดการเข้าถึงต่างๆทำให้ fintech มีต้นทุนสูง และการจำกัดใบอนุญาต virtual bank